

§ 245

Kuntalaisaloitteet

RauDno-2026-494

Valmistelija / lisätiedot:

Merja Koivula-Laukka, hallintojohtaja, merja.koivula-laukka@rautalampi.fi

Liitteet

- 1 Konnekosken veneilyturvallisuuden parantaminen, kuntalaisaloite.pdf
- 2 Aloite neuvoa-antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä koskien Harjulinjan voimajohtolinjausta, kuntalaisaloite.pdf
- 3 Vaadimme erityistilintarkastusta Rautalammin kuntaan, kuntalaisaloite.pdf

Rautalammin kunnalle on tehty kolme kuntalaisaloitetta:

1. Aloite Konnekosken veneilyturvallisuuden parantamisesta (60 allekirjoittajaa)
2. Aloite neuvoa antavan kunnallisen kansanäänestyksestä Rautalammin kunnassa koskien Harjulinnan voimajohtolinjausta (40 allekirjoittajaa)
3. Vaatimus erityistilintarkastuksesta Rautalammin kuntaan (76 allekirjoittajaa, joista 60 rautalampilaista)

Aloiteoikeus perustuu [kuntalain 23 §:ään](#). Kunnan asukkailla ja muilla jäsenillä on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Kaikki kunnassa vireille tulleet aloitteet käsitellään toimivaltaisessa kunnan viranomaisessa ilman aiheetonta viivytystä. Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta suoritettut toimenpiteet.

Lisäksi kunnan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

[Kuntalain 25§:n](#) mukaan vähintään neljä prosenttia kunnan 15 vuotta täyttäneistä asukkaista voi tehdä aloitteen kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä. Tällöin valtuuston on viipymättä päätettävä, toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys.

Kuntalaisaloite on suoran vaikuttamisen väline. Sen avulla kuntalainen voi nostaa esiin jonkin ajankohtaisen asian tai ongelman, sekä herätellä päättäjiä kiinnittämään siihen huomiota. Suomen kuntalaisilla on ollut aloiteoikeus jo vuodesta 1977 alkaen. Aloiteoikeus on kirjattu kuntalakiin ja se on voimassa kaikissa Suomen kunnissa. Kuntalaisen aloiteoikeus tarjoaa käytännössä myös yksittäisille kuntalaisille mahdollisuuden saattaa tärkeinä pitämiään asioita suoraan päätöksenteon piiriin.

Aloitteessa esitetään yleensä parannusta johonkin asiantilaan, ja aloitteella pyritään usein edistämään jonkin laajemman ryhmän etua. Kuntalaisaloitetta ei siis tule sekoittaa palautteeseen tai hakemukseen. Hakemuksesta on kyse silloin, kun asukas toimii asianomaisena omassa asiassaan ja hakee esimerkiksi lupaa, etuutta tai avustusta.

Jokainen kuntalaisaloite käsitellään. Kunnassa aloite ohjataan sen viranomaisen käsiteltäväksi, jonka toimialueeseen se kunnassa kuuluu. Aloitteen käsittelee useimmiten kunnanhallitus, lautakunta tai jokin muu kunnan viranomainen.

Ehdotus

Esittelijä: Anu Sepponen, kunnanjohtaja

Kunnanhallitus päättää merkitä saapuneet kuntalaisaloitteet tiedoksi ja toteaa niiden käsittelystä seuraavaa:

1. Aloite Konnekosken veneilyturvallisuuden parantamisesta

Kunnanhallitus päättää siirtää aloitteen teknisen toimen valmisteltavaksi. Valmistelussa selvitetään tarvittavat turvallisuutta parantavat toimenpiteet, niiden kustannukset, lupa-asiat, mahdolliset yhteistyökumppanit sekä ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Aloitteen perusteella mahdollisesti toteutettaviin investointeihin ja niiden rahoitukseen otetaan kantaa vuoden 2027 talousarvion valmistelun yhteydessä. Aloite tuodaan valmistelun jälkeen toimivaltaisen viranomaisen päätettäväksi, minkä jälkeen tehdyistä toimenpiteistä ilmoitetaan aloitteen tekijöille.

2. Aloite neuvoa-antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestämisestä Harjulinna voimajohtolinjauksesta

Kunnanhallitus toteaa, että kuntalain 25 § tarkoitetun kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista. Aloitteen allekirjoittajien määrä ja kotikunta tarkistetaan suhteessa aloitteen vireilletulohetken asukastietoihin.

Mikäli kuntalain 25 § mukainen neljän prosentin kannatusraja ei täyty, aloite käsitellään kuntalain 23 § mukaisena tavallisena kuntalaisaloitteena. Kuntalain 24 § perusteella neuvoa-antavan kansanäänestyksen toimittamisesta päättää kaikissa tapauksissa kunnanvaltuusto.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, ettei Harjulinna voimajohtolinjausta koskevaa neuvoa-antavaa kunnallista kansanäänestystä järjestetä.

Kunnanhallitus katsoo, ettei kansanäänestys ole tässä asiassa tarkoituksenmukainen vaikuttamiskeino, koska voimajohtolinjauksen lopullinen ratkaiseminen ei kuulu yksinomaan Rautalammin kunnan toimivaltaan. Kunta käyttää asiassa vaikutusvaltaansa hankkeen suunnittelu-, lausunto- ja päätöksentekomenettelyissä. Kunnan kannan muodostavat kunnanhallitus ja tarvittaessa kunnanvaltuusto toimivaltansa mukaisesti. Kuntalaisten ja maanomistajien näkemykset otetaan huomioon kunnan kannan valmistelussa.

3. Aloite erityistilintarkastuksen toimittamisesta Rautalammin kunnassa

Kunnanhallitus toteaa, että Rautalammin kunnan hallinto ja talous on tarkastettu kuntalain mukaisesti. Tilintarkastaja on antanut tilintarkastuskertomuksen, ja kunnanvaltuusto on käsitellyt ja hyväksynyt tilinpäätöksen.

Lisäksi kunnanvaltuusto on päättänyt Toholahden investointihanketta koskevan riippumattoman ulkopuolisen auditoinnin toteuttamisesta. Auditointi on käynnissä, ja sen tulokset tuodaan aikanaan valtuuston käsiteltäväksi.

Koska aloite koskee kunnan hallinnon ja talouden ulkoisen tarkastuksen järjestämistä, kunnanhallitus päättää toimittaa aloitteen tarkastuslautakunnalle valmisteltavaksi. Tarkastuslautakunta arvioi olemassa olevan tilintarkastuksen, käynnissä olevan riippumattoman auditoinnin ja aloitteessa esitettyjen yksilöityjen perusteiden pohjalta, onko erilliseen erityistarkastukseen tarvetta, ja valmistelee asian kunnanvaltuuston päätettäväksi.

Kunnanhallitus edellyttää, että aloitteiden tekijöille ilmoitetaan niiden johdosta suoritettut toimenpiteet kuntalain 23 § mukaisesti.

1. Konnekosken veneilyturvallisuuden parantaminen on annettu teknisen toimen valmisteltavaksi (mm. kustannusarvio, yhteystyökumppanit, lupa-asiat).Asiaan otetaan seuraavan kerran kantaa talousarvion valmistelun yhteydessä.
2. Neuvoa antava kansanäänestys on raskas ja aikaan vievä prosessi. Kuntalain 25§ mukaan kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista. Valtuuston on viipymättä päätettävä, toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys. Perusteita kansanäänestykselle ei ole. Kunnanhallitus toteaa, että kunta on ottanut ja ottaa kantaa Harjulinjaan kunnanhallituksen ja tarvittaessa kunnanvaltuuston toimesta.
3. Rautalammin kunnassa on tehty lain mukainen tilintarkastus ja kunnanvaltuusto on tilinpäätöksen hyväksynyt. Valtuuston päätöksen mukaisesti Toholahden hankkeen osalta on tekeillä riippumaton auditointi, joka aikanaan käsitellään valtuustossa. Kunnanhallitus ei näe perusteita erityistilintarkastuksen tekemiselle.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen seuraavin muutoksin:

Aloite 2 poistetaan esityslistalta kokonaan. Aloite 3:sta poistetaan lause "kunnanhallitus ei näe perusteita erityistilintarkastuksen tekemiselle".

Päätös on nähtävillä kunnanvirastolla ja Rautalammin kunnan internetsivuilla.

Otteen oikeaksi todistaa

Rautalammillä
15.09.2026

Merja Koivula-Laukka
hallintojohtaja

Tiedoksianto asianosaiselle
Annettu tiedoksi sähköpostilla.

Muutoksenhakukielto

§245

Muutoksenhakukielto

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta ei saa tehdä. (Kuntalaki 410/2015 § 136)